

[O. Mathiasen.]

Ross, der mente, at man havde så ædle motiver, men jeg gjorde opmærksom på, at efter de udtalelser, som jeg har fundet — jeg kender ikke andre — så var der ingen af dem, der havde nogle af disse ædle motiver, men helt andre. Lad det nu ligge, det er ikke særlig væsentligt.

Jeg er fuldstændig klar over, at den højtærede udenrigsminister er betydeligt bedre bevandret i disse FN-problemer, end jeg er — det skal jeg da gerne sige — og hvis jeg har sagt noget her, som ikke med rette kan tillægges nu afdøde Dag Hammarskjöld, beklager jeg det. Men jeg vil gerne sige, at jeg kender faktisk kun sagen fra denne beretning, som jeg omtalte, og så vidt jeg kan se på side 2 og 3, er der her tale om opstilling af et hurtigt virkende, effektivt og smidigt militærinstrument under De Forenede Nationer, som kan anvendes til bilæggelse af opståede konflikter, men jeg er klar over, at det ikke er analogt med det, der her er tale om. Jeg har opfattet det på den måde, at der var en vis rimelighed i at sige, at Dag Hammarskjöld havde lidt af det synspunkt, jeg har anlagt, og som også kan gælde det her. Hvis det ikke er rigtigt, beklager jeg det.

Endelig sagde den højtærede udenrigsminister, at jeg havde sagt — og det er vist rigtigt, i hvert fald antydet det — at der var tale om krig mellem 2 NATO-lande. Det er jeg klar over heldigvis ikke er rigtigt, men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg netop er bange for, at konflikten kan føre til, at der bliver en virkelig krig mellem de 2 NATO-lande, og jeg vil benytte lejligheden til at spørge, og jeg håber, at den højtærede udenrigsminister vil svare mig: hvis det skulle ske, som altså ikke er sket endnu heldigvis, gælder så ikke det samme forhold, som gælder for styrkerne i Gaza, at de danske styrker, som nu kommer til Cypern, får ordre til at trække sig tilbage fra Cypern?

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Jeg skal over for det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft bekræfte, at udenrigsnævnet naturligvis vil blive indkaldt, inden den aktuelle afsendelse af styrken finder sted.

Jeg skal til det spørgsmål, det ærede medlem hr. O. Mathiasen stillede mig til

sidst, sige, at jeg udtaler mig helst ikke om hypotetiske situationer. Jeg håber ikke, der bliver nogen yderligere krigsmæssig udvikling, men skulle der blive tale om det, er de forudsætninger, hvorunder styrken er sendt til Cypern, ikke længere til stede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutning

vedtoges enstemmigt med 124 stemmer; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Der vil nu blive givet forsvarsministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om ferie med løn. (Forhøjelse af feriegødtgørelsen m. v.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 132) findes i tidenden sp. 4214, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 693).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i medhjælperloven. (Tillæg til ferielønnen).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 133) findes i tidenden sp. 4214, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 693).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen gående ud på en ny affattelse af lovforslaget.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Robert Sørensen: De 2 lovforslag, som er til anden behandling her i tinget i dag, forslag til lov om ændringer i lov om ferie med løn (forhøjelse af feriegodtgørelsen m. v.) og forslag til lov om ændringer i medhjælperloven (tillæg til ferielønnen) skal jeg ikke knytte mange bemærkninger til.

Der har, som det fremgår af betænkningen, været afholdt 6 udvalgsmøder, og udvalget har haft samråd med den højtærede arbejdsminister, som har stillet nogle ændringsforslag til lovforslagene.

Til ferieloven, som alle partier er enige om, ændres blot dette, at ordene „træder i kraft“ ændres til „får virkning fra“ 1. april.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Hvad angår lovforslaget om ændringer i medhjælperloven, skal jeg ligeledes anbefale dette til vedtagelse med det af den højtærede arbejdsminister stillede ændringsforslag.

En deputation fra husmandsforeningerne og landboforeningerne gav over for udvalget udtryk for, at det ville volde administrative vanskeligheder at beregne ferieløn af kost og logi samt af den kontante løn, og vi har fra udvalgets side taget hensyn til nogle af disse anker. Jeg kan derfor anbefale det af ministeren stillede ændringsforslag, der går ud på, at der i stedet for $\frac{3}{4}$ pct. af kost og logi samt kontant løn udbetales 1 pct. af den kontante løn eksklusive kost og logi, samt at tillægget til ferielønnen udbetales på grundlag af lønnen for tiden efter den 1. november 1964. Begrundelsen herfor er, at de fleste tjenesteforhold er indgået pr. 1. maj, og at der derfor i mange tilfælde allerede er truffet aftaler. Af praktiske grunde vil det derfor være rigtigst, at loven får virkning fra 1. november 1964.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale begge lovforslagene til vedtagelse i det høje ting.

Jacob Sørensen: Vedrørende ferieloven gav jeg ved første behandling udtryk for vor beklagelse af, at man nu igen skaber et

lille stykke ekstra administrationsarbejde, som vi meget vel kunne have undværet. Den opfattelse har vi stadig væk. Vi må erkende, at når forholdet er det, at der ad overenskomstmæssig vej er skabt grundlag for disse ændringer for hovedparten af lønmodtagerne, må det være rimeligt, at man gennemfører en lovgivning, der skaber ensartede forhold for alle lønmodtagere i de samme grupper. Vi vil derfor give tilslutning til dette lovforslags bestemmelser.

Hvad angår lovforslaget om ændringer i medhjælperloven, har vi stadig væk den opfattelse, at aftaleforhold og ansættelsesforhold for grupperne under ferieloven er så forskellige fra de øvrige grupper, at ændringerne i ferieloven ikke behøver at få konsekvenser for de medhjælpere, der er underkastet medhjælperlovens bestemmelser. Vi finder, at det er umuligt ad lovgivningens vej at give de unge økonomiske forbedringer, fordi disse forbedringer ved enhver lejlighed vil blive indregnet i den kontante løn, som aftales for det fæstemål, der omfatter et eller andet tidsrum. Det indgår som et led i den kontante løn, og der er derfor slet ingen rimelighed i at lovgive om det. Man kan ikke kalde det nogen social beskyttelseslovgivning; det kan man derimod sige om fastsættelsen af, at der skal holdes 3 ugers ferie, og dette har vi jo accepteret.

Jeg vil i øvrigt gerne påpege, at både landboforeningerne og husmandsforeningerne såvel skriftligt som mundtligt har henvendt sig til udvalget og foreslået, at lovforslaget blev trukket tilbage, og desuden gjort opmærksom på en hel del administrative vanskeligheder ved lovforslaget. Forholdet er, at disse to organisationer i hovedsagen repræsenterer både arbejdsgivere og medhjælpere på dette område, idet medhjælperne hovedsagelig rekrutteres fra hjem, der er knyttet til enten landboforeninger eller husmandsforeninger. Desuden er medhjælperloven hovedsageligt gennemført til gavn for de medhjælpere, der er under 18 år, d. v. s. medhjælpere, der er under forældrenes myndighed. Derfor bør man tillægge landboforeningernes og husmandsforeningernes henvendelse en betydelig vægt, og jeg er derfor forbavset over, at det radikale medlem af udvalget ikke har taget nogen særlig notits af f. eks. husmandsforeningernes henvendelse.

[Jacob Sørensen.]

Vi kan tiltræde de stillede ændringsforslag, og jeg vil sige tak til den højtærede arbejdsminister for imødekommenhed med hensyn til at skabe administrative lettelser. På grund af sagens lidenhed i øvrigt er det selvfølgelig begrænset, hvor stor denne imødekommenhed kan blive.

Den foreslåede ændring, som går ud på, at ferietillægget skal ydes som 1 pct. af den kontante løn i stedet for $\frac{3}{4}$ pct. af den fulde løn med alle tillæg, er jo en forenkling, det kan ikke bestrides.

Hvad angår den foreslåede formulering af § 11, stk. 4, der lyder:

„Det kan ved arbejdsaftalens indgåelse aftales, at tillægget til ferielønnen indregnes i den for arbejdsforholdet aftalte løn og udbetales sammen med denne . . .“, vil denne naturligvis også medføre en fordel, men i mine øjne er det en meget lille fordel, for vi kan i forvejen aftale det samme, blot vi præciserer, at en del af den kontante løn skal henregnes til ferietillægget og udbetales ved feriens afholdelse, akkurat på samme måde som vi må gøre det med kostpengene, hvis vi vil bruge denne fremgangsmåde. Den omstændighed, at det kun kan anvendes i forbindelse med ferietillægget og ikke til kostpengene i ferien, eliminerer en meget væsentlig del af fordelene ved denne ændring.

Udsættelsen af lovens ikrafttræden til den 1. november 1964 er en rimelig følge af det nye stk. 4 i § 11, og det er en rimelig hensyntagen til dem, der har indgået aftaler for sommeren allerede før lovens ikrafttrædelse.

Når lovforslaget er gennemført — hvad det vel bliver — vil medhjælperne, hvis ikke andet er aftalt, have krav på at få kostpenge i ferien og derudover et ferietillæg på 1 pct. af den kontante løn. Hvis man derimod ved fæstemålets indgåelse har aftalt, at ferietillægget skal være indeholdt i den kontante løn, har medhjælperen krav på at få kostpengene udbetalt kontant ved feriens begyndelse, men ikke ferietillæg. Hvis man imidlertid er snedig nok til ved

fæstemålets indgåelse at sige, at de sidste 100 kr. af den kontante løn skal dække kostpengene i ferien, og at ferietillægget i øvrigt skal være indregnet i lønnen, så er man sikret fuldt ud, men efter min opfattelse er det en lidt for kunstig måde at tilrettelægge lovgivningen på; det kan give anledning til mange ulemper, og en af disse er, at man måske efter nogle måneder har svært ved at huske, hvad der er aftalt.

Vi finder, at forslaget er overflødigt, og mener, at bestemmelserne vil virke forvirrende, idet man så skal regne med både feriekostpenge og ferietillæg, og da de to ting, der tjener samme formål, ikke har samme regler — her henviser jeg til det nye stk. 4 i § 11 — mener jeg, at der kan blive tale om mange ubehagelige konsekvenser. Jeg mener, at bestemmelserne vil give anledning til megen uenighed og tvistighed og derved vel gøre det vanskeligt, at vi kan opretholde den gode sædvane med de mundtlige aftaler. Jeg har før i forbindelse med medhjælperloven været inde på, at vi vurderer de mundtlige aftaler som værende et vigtigt led i opdragelsen af vore unge. De har godt af at blive vænnet til på et tidligt tidspunkt at erkende, at en mundtlig aftale er lige så bindende som en skriftlig, og det går da også i almindelighed udmærket på den måde. Det er forkert, at vi gang på gang fra lovgivningsmagts side prøver på at sætte bestemmelser ind, som kan gøre dette forhold vanskeligt.

I øvrigt mener jeg, at lovforslaget er til gavn for ingen, men til irritation for mange. Jeg erkender, at det er et meget lille spørgsmål, men jeg mener også, at det er så lille, at det faktisk er for lille til at lovgive om. Vi i venstre vil derfor, hvis lovforslaget kommer til tredje behandling i sin nuværende skikkelse, stemme imod det, og vi vil anbefale andre at gøre det samme.

Ninn-Hansen: Ved første behandling kunne jeg på det konservative folkepartis vegne give tilslutning til den ændring af

[Ninn-Hansen.]

ferieloven, der vil ske med vedtagelsen af det foreliggende lovforslag. Der er jo organisationsmæssigt truffet aftaler om en forhøjelse af feriegodtgørelsen på de $\frac{3}{4}$ pct., der her er tale om. Når der på funktionærområdet sker forbedringer ved organisationsaftaler, må man regne med, at organisationerne ønsker, at spørgsmålene også bliver behandlet lovmæssigt, at forbedringerne igennem lovgivningen kommer til at gælde for alle funktionærer. Det synspunkt har vi inden for det konservative folkeparti, når det drejer sig om funktionærloven; det har vi også, når det drejer sig om andre love, der vedrører funktionærer — som i dette tilfælde ferieloven.

Vi kan fortsat gå ind for den højtærede arbejdsministers lovforslag også med det stillede ændringsforslag, og vi kan i øvrigt med hensyn til de to lovforslag, vi har til behandling, gå ind for det, der fremgår af udvalgsbetænkningen; men med hensyn til medhjælperloven skal jeg henvise til de bemærkninger, som det ærede medlem hr. Juul Madsen vil gøre om lidt.

Når vi i det konservative folkeparti har den opfattelse, at organisationsaftaler også bør gennemføres lovgivningsmæssigt, når det drejer sig om funktionærer, kunne det jo være naturligt også at gennemføre den sær aftale, der er truffet mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger, således at den kommer til at gælde for alle funktionærer. Denne aftale går jo ud på, at man i stedet for at få de $\frac{3}{4}$ pct.s godtgørelse skulle kunne få 3 dages længere ferie. Det forekommer os at være en fornuftig aftale, og vi lægger vægt på, at den højtærede arbejdsminister under forhandlingerne har meddelt, at han vil give den fornødne dispensation, således at denne aftale kan gennemføres. Men den højtærede minister gik jo for så vidt videre i sin fremsættelses tale med bemærkningen om — det står i tidenden sp. 3757 — at man med denne ordning som mønster kunne tænke sig, at andre kunne blive enige om lignende aftaler, og den højtærede minister sagde så, at man ville kunne forholde sig på tilsvarende måde, hvis sådanne aftaler bliver truffet. Det synes vi i og for sig også der

kunne være god grund til, og når arbejdslederne og Arbejdsgiverforeningen har truffet en fornuftig ordning, der gør det hele mere smidigt, ville konsekvensen jo egentlig være den, at man så lovgivningsmæssigt skulle gennemføre en regel om, at alle funktionærer og arbejdsgivere skulle kunne træffe tilsvarende aftaler. Jeg vil også tro, at der i store funktionærkredse kunne være interesse for en sådan ordning, og det er min opfattelse, at mange, navnlig mindre, arbejdsgivere kunne tilslutte sig det synspunkt, som jo også Dansk Arbejdsgiverforening er gået ind for over for arbejdslederne, og ønske at få en sådan smidig regel.

Jeg henviser bl.a. til nogle bemærkninger, der er gjort herom i bladet *Textil*, som viser, at der kunne være interesse for en sådan smidig regel. Vi konservative udvalgsmedlemmer udarbejdede et hertil sigtende ændringsforslag, men det vandt ikke tilslutning fra andre sider i udvalget og heller ikke hos den højtærede minister; og da vi jo i øvrigt er blevet enige om dette lovforslag på grundlag af de synspunkter, vi har fremsat under udvalgsbehandlingen, har vi ikke ment at ville opretholde ændringsforslaget, men må altså henholde os til, at der nu er truffet den aftale mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger. I hvilket omfang dette så kan få betydning på andre funktionærømråder, vil jo så vise sig under den kommende tids forhandlinger.

Juul Madsen: Ved første behandling af forslag til lov om ændring af medhjælperloven fremsatte jeg en række kritiske bemærkninger vedrørende det lovforslag, som den højtærede arbejdsminister havde fremsat. Jeg vendte mig imod beregningsgrundlaget som uacceptabelt, jeg vendte mig imod det indgreb i aftalefriheden, som de nye bestemmelser var udtryk for, og jeg vendte mig imod tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden. Hermed var jeg i overensstemmelse med synspunkter, der var blevet gjort gældende fra landboforeningernes og husmandsforeningernes side, og på denne baggrund rettede jeg en kritik mod lovforslaget.

[Juul Madsen.]

Under de udvalgsforhandlinger, der har fundet sted, har den højtærede arbejdsminister vist sig imødekommende på en række områder. Den højtærede arbejdsminister har stillet et ændringsforslag, der forenkler beregningsgrundlaget, og fra vor side har vi stillet ændringsforslag om det nye stk. 4 til § 11, der indeholder bestemmelse om, at det ved arbejdsaftalens indgåelse kan aftales, at tillægget til ferielønnen indregnes i den for arbejdsforholdet aftalte løn og udbetales sammen med denne. Jeg må understrege, at det konservative folkeparti anser det for noget meget væsentligt, at denne bestemmelse er indsat, fordi det dermed er klargjort, at man som hidtil kan aftale en samlet lønsum med medarbejderen og i forbindelse med denne aftale meddele medarbejderen, at ferietillægget er indregnet i den aftalte lønsum; det vil sige, at man opretholder aftalefriheden og opretholder den tradition, at man kan aftale en samlet løn for en bestemt periode, således at denne løn som hidtil betales hver måned forholdsvis, som det har været tradition og skik gennem mange år — ja, vel altid — ved landbruget. Derfor tillægger jeg det stor betydning, at det via medhjælperloven lovfæstes, at denne praksis fortsat kan følges.

Endvidere var det afgørende for mit parti, at vi fik ændret ikrafttrædelsestidspunktet fra oprindelig 1. april, siden 1. maj og nu i henhold til det ændringsforslag, der er stillet, til 1. november 1964.

Jeg er for så vidt ikke uenig med det ærede medlem hr. Jacob Sørensen i, at vi kunne have undværet dette lovforslag; men vi havde fået det, for der var vel et flertal for det i salen. Det konservative folkeparti havde vedtaget at gå ind i forhandlinger med udvalget og den højtærede minister og opnåede afgjorte forbedringer. Ved at stemme for lovforslaget sikrer det konservative folkeparti, at disse forbedringer bliver vedtaget, bliver lov og dermed kommer landbruget til gode og aftalerne mellem husbond og medhjælper i landbruget til gode.

På dette grundlag kan jeg meddele, at det konservative folkeparti dels vil stemme for ændringsforslagene og dels vil stemme for lovforslagene ved tredje behandling.

Aage Fogh: Jeg skal ikke være ganske uenig med den ærede ordfører for venstre, når han siger, at feriebestemmelserne for medhjælpere inden for landbruget i øjeblikket ikke har nogen større betydning. Man må vist indrømme, at det er medhjælperne, der har den lange ende, og det er noget, de selv må kunne klare. Men i overensstemmelse med ferieloven for de andre erhverv synes jeg det er rigtigt, at vi også indfører bestemmelserne for landbruget.

Det lyder meget kønt, når den ærede ordfører for venstre siger, at vi ikke skal tvinge nogen over i et skriftligt kontraktforhold, og det har jeg heller ikke været tilhænger af tidligere, men jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg har været ude for nogle tilfælde — det er ikke ret mange — hvor det har vist sig, at vi endnu har enkelte arbejdsgivere inden for landbruget, der er ufin nok til at udnytte det forhold, at de ikke har en skriftlig aftale med deres medhjælpere. Derfor tror jeg i og for sig, at det vil være formålstjenligt, om man tilstræber et almindeligt skriftligt kontraktforhold som en selvfølge inden for landbruget. Den dag vi har det, er der mulighed for, at man i kontrakten kan indføre feriebestemmelserne.

Jeg skal da ganske kort anbefale de ændringsforslag, der er stillet af den højtærede minister, og derefter anbefale at vedtage de derefter ændrede to lovforslag.

Chr. Madsen: Jeg skal på mit partis vegne anbefale de to meget små lovforslag. Jeg tror ikke på, at der vil blive de vanskeligheder, som her er anført. Jeg tror slet ikke på, at det, der er fremhævet af de i betænkningen nævnte repræsentanter for de forskellige landboforeninger og husmandsorganisationer, vil få nogen som helst praktisk betydning.

Mose Hansen: Ved første behandling gav jeg på mit partis vegne principiel tilslutning til den foreslåede ændring af ferieloven ud fra den betragtning, at det kunne være rimeligt, at lønmodtagere, der ikke omfattes af de kollektive overenskomster, ikke stilles ringere end dem, der er omfattet af overenskomsterne, når det drejer sig om den for-

[Mose Hansen.]

højede feriebetaling. Vi kan derfor stemme for ændringsforslaget og for lovforslaget som helhed.

Med hensyn til medhjælperloven vil jeg sige, at mit parti i sin tid stemte imod den nuværende medhjælperlov og mod bestemmelsen om betaling for kost og logi under ferie, idet de foreslåede bestemmelser efter vor formening var et brud med tidligere principper. Loven blev alligevel vedtaget, og landbruget har jo vist, at det har forstået at indrette sig efter den trods de vanskeligheder, der fulgte med. Når jeg derfor ved første behandling af lovforslaget om den forhøjede feriebetaling til medhjælperen inden for landbruget gav udtryk for, at landbruget i den lønmæssige og feriemæssige betaling var nødt til at følge andre erhverv, gjorde jeg det ud fra den opfattelse, at en af betingelserne for, at landbruget kan fastholde sine medhjælperer, er, at der gives disse de samme lønmæssige og feriemæssige vilkår, som andre erhverv giver.

Det må ligeledes være en opgave fremtidig at placere erhvervets egne udøvere på samme måde. Jeg kunne ønske at fremdrage et eksempel på, hvilke uligheder man kan komme til at stå over for ude i landbruget. Jeg ved godt, at landbruget ikke er en ensidig forretning eller en ensartet masse. Der er mange forhold, der gør sig gældende, og det er et af dem, jeg vil drage frem, nemlig for mit eget landbrugs vedkommende. Jeg har en fast medhjælper, som er under medhjælperloven, men derudover har jeg ofte indtil to medarbejdere, der omfattes af de kollektive overenskomster. Det vil sige, at såfremt medhjælperlovens feriebetaling ikke ændres, vil min faste medhjælper få en ringere feriemæssig placering end dem, jeg beskæftiger under de kollektive overenskomstforhold. Sådanne forhold foreligger i hvert fald mig bekendt i en hel del landbrug, som har samme forhold som jeg; og særlig i de landbrug, som kæmper med andre erhverv om arbejdskraften, er det jo et problem. Derfor er det min opfattelse, at der ikke bør gøres forskel, såfremt man fortsat vil sikre dansk landbrug den faste medhjælp og dermed bidrage til at bremse flugten fra land til by.

Jeg gav også ved første behandling udtryk for de vanskeligheder, bestemmelsen om

ekstra feriegodtgørelse på $\frac{3}{4}$ pct. beregnet af løn, kost og logi ville betyde for arbejdsgiverne, idet den ekstra ferieløn skulle beregnes fra 1. april 1964 og dermed kom til at overlappende to år; 1. maj er jo som regel skiftedag for landbruget.

Det ændringsforslag, den højtærede arbejdsminister har stillet, rydder mange vanskeligheder af vejen. Jeg kan tiltræde det, dels fordi der herved sker en forenkling af beregningsgrundlaget for den ekstra feriegodtgørelse, samtidig med at der gives mulighed for fremover ved fastemål at indregne den ekstra feriegodtgørelse i den aftalte løn, når det aftales ved fastemålets indgåelse, dels derved at lovens ikrafttræden udskydes til 1. november 1964. Efter min opfattelse vil dette forenkle hele beregningsgrundlaget, og mit parti kan derfor stemme for lovforslaget som helhed.

Mit parti stemmer altså for begge lovforslag ud fra de betragtninger, jeg har gjort gældende, men vi ønsker samtidig at understrege — og det gjorde jeg også ved første behandling — at ferie selvfølgelig er et socialt gode, men disse og andre lønmæssige forbedringer o. s. v. kan kun opnås ved, at produktiviteten forøges på alle områder, ellers bliver det en ny belastning af erhvervslivet og dets konkurrenceevne, uanset hvilke besværligheder der kan være med hensyn til beregningen.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Jeg vil først takke for den betydelige tilslutning, som er givet til de to lovforslag. Det er vel rigtigt, at det ikke er meget omfattende lovforslag, det drejer sig om, men de har dog direkte betydning for vel 200.000-300.000 mennesker ud over landet, som ikke er omfattet af de kollektive overenskomster og derfor ikke får del i den forbedring af feriegodtgørelsen, som sker for alle dem, der er omfattet af disse kollektive overenskomster.

Jeg har hele tiden været af den opfattelse — og jeg vil gerne understrege, at venstres repræsentanter sidste gang, der skete forbedringer på ferieområdet, var af samme opfattelse — at man burde tilstræbe en ligestilling, at der ikke burde være tale om en diskriminering af alle de unge, som fortrinsvis er omfattet af medhjælperloven og

[Arbejdsministeren.]

beskæftiget — i alle tilfælde for den største dels vedkommende — inden for landbrugsområdet. Det er det, der er baggrunden for, at vi tager tilsvarende bestemmelser med ind på dette område, således at vi også fremover sikrer en ligestilling, på samme måde som vi har tilstræbt at gøre det indtil nu.

Jeg har fortsat den principielle opfattelse, — og jeg håber, vi på et eller andet tidspunkt kan få gjort noget ved dette forhold — at man egentlig ikke bør have feriebestemmelser i flere forskellige love, men bør samle disse bestemmelser i én ferielov, således at alle lønmodtagere sikres ganske de samme ferierettigheder. Det er imidlertid et spørgsmål, som ikke kan klares i denne omgang, men jeg håber til gengæld, vi får det ordnet på et senere tidspunkt.

Det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Jacob Sørensen sagde, at aftaler om medhjælpernes ferieforhold er vidt forskellige fra ferieloven. Det er andre principper, der følges. Man når der sker en generel forbedring, bør den efter min opfattelse også komme medhjælperne til gode. Det er nok muligt, at det ikke her i alle tilfælde får helt samme virkning som for den overvejende del af arbejdsmarkedet i øvrigt. Det er klart, at det er rigtigt, som det ærede medlem sagde, at en sådan særlig ferieløn hidtil er blevet indregnet i lønnen, og denne mulighed eksisterer altså også nu, men det forudsætter efter den enighed, der er opnået herom, at der træffes særlig aftale.

Jeg vil også gerne understrege, at de særlige betænkeligheder af administrativ karakter, som har været gjort gældende af landboforeningerne og husmandsforeningerne, i væsentlig grad er imødekommet igennem det ændringsforslag, der er stillet, så jeg forstår ikke, at man nu vil tage den stilling til lovforslaget om medhjælperloven, som venstres repræsentanter har taget.

Til det ærede medlem hr. Ninn-Hansen vil jeg gerne sige, at det er rigtigt, at jeg i fremsættelsestalen nævnte aftalen mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger, og jeg skal også gerne for en ordens skyld bekræfte, at jeg allerede på daværende tids-

punkt sagde, at sådanne tilsvarende overenskomstmæssige aftaler vil kunne godkendes. Det, jeg har været betænkelig ved, er, at man i en social beskyttelseslov giver mulighed for at træffe individuelle aftaler. Det vil være en meget farlig ting at komme ind på. Jeg mener, at funktionæren i sådanne tilfælde vil være den svage part, og som sagt er der andre muligheder, for så vidt der er et bredt ønske om at komme igennem på den måde.

Jeg har forstået på det ærede medlem hr. Juul Madsen, at han var tilfreds med det forenkede beregningsgrundlag, som nu foreligger. Jeg mener derimod ikke, at vi godt kunne have undværet loven. Der er skabt lovgivningsmæssig ligestilling mellem de forskellige kategorier af lønmodtagere med det, der er tale om her, og jeg er tilfreds med, at vi får det igennem på denne måde.

Jeg er helt enig med det ærede medlem hr. Mose Hansen i, at det også af hensyn til landbruget må være nødvendigt at sikre, at der er liggeret både for medhjælperne og arbejdsgivere.

Jeg vil gerne endnu en gang sige tak for tilslutningen til lovforslagene, som her foreligger.

Jacob Sørensen: Jeg vil blot til den højtærede ministers bemærkninger angående venstres tidligere stilling til feriespørgsmål sige, at det var jo et noget andet spørgsmål dengang. Da var det spørgsmålet om antallet af dage, det drejede sig om. Det er da klart, at dér må vi holde på, at vore medhjælperne skal have den samme stilling som samfundets øvrige borgere. Det, man gør nu, er, at man knytter et i vore øjne værdiløst påhæng til loven, en for de unge værdiløs bestemmelse, og derfor kan vi ikke slutte os til det.

Må jeg i øvrigt sige, at det burde dog være landboorganisationerne, der først og fremmest skulle være interesseret i at gøre det tilløkkende for de unge at søge ud på landet, og landboforeningerne og husmandsforeningerne har jo som nævnt givet udtryk for, at de betragter dette lovforslag som værende skadeligt i sin helhed.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Jeg vil kun ganske kort sige til det ærede

[Arbejdsministeren.]

medlem, at der ikke kan være nogen principiel forskel på en forbedring af ferieordningen, efter som det drejer sig om et udvidet dageantal eller en bedre feriegodtgørelse. Venstres stilling på daværende tidspunkt var den, at man fandt det helt naturligt med en ligestilling. Når det ærede medlem nu siger, at det er ganske værdiløst, forstår jeg slet ikke de store betænkeligheder, man har.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om ferie med løn. (Forhøjelse af feriegodtgørelsen m.v.).

§§ 1 og 2, ændringsforslaget og § 3, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i medhjælperloven. (Tillæg til ferielønnen).

Ændringsforslaget om en ny affattelse af lovforslaget og §§ 1 og 2 i den således ændrede affattelse

vedtoges uden afstemning

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om anlæg af en omfartsvej vest om Randers.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 108) findes i tidenden sp. 4232, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 719).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Horn: Selv om vi fra vor side, sådan som jeg gav udtryk for det ved første behandling, mener, at forslag af denne art er en prioritetsprøvning og en vurdering af vore økonomiske muligheder for at gennemføre disse ting, har der alligevel i udvalget, sådan som det fremgår af betænkningen, været enighed om, at det var hensigtsmæssigt og rationelt allerede nu at lægge det sådan til rette, at denne stærkt befærdede vej — og den vil jo få en stigende trafik — får alle sine skæringer ude af niveau, og det er det, de to ændringsforslag er udtryk for.

Jeg skal anbefale de to ændringsforslag og forslaget som helhed til vedtagelse.

Holmberg: Hele udvalget er enig om de ændringsforslag, som er stillet til forslaget om anlæg af en omfartsvej ved Randers. Som følge deraf kunne jeg måske lade være at tale, men der er alligevel enkelte ting, som jeg gerne vil have slået fast.

Det gælder jo på alle områder, at det kan være svært at være fremsynet nok, og det gælder nok ikke mindst med hensyn til vejbygning. At bygge en ny vej, som der her er tale om, i niveau ville sikkert være forkert, og derfor er min gruppe også gået med til ændringsforslagene, som er stillet af udvalget og tiltrådt af ministeren. Det bliver dyrere, naturligvis bliver det dyrere, men i det lange løb vil det sikkert blive det billigste. At bygge vejen, som nu bliver bygget ude af niveau, vil betyde en begrænsning af ulykker, derom er dér ingen tvivl, og det vil også betyde, at en større trafik vil kunne afvikles. En ting mere er, at terrænforholdene her er af en sådan beskaffenhed, at det er nemmere netop her end mange andre steder at bygge en vej ude af niveau.